گفت‌وگوی خراسان با رضا برجی، جواد شمقدری، محسن دریالعل و مسعود زارعیان در سالروز شهادت سید مرتضی آوینی

قهرمان دفاع هنرمندانه از «دفاع مقدس»

استمرار در خواندن زیارت عاشورا، آموختن فلسفه و تسلط بر تکنیک‌های سینمایی چه رنگ و بویی به رویکرد هنری شهید آوینی بخشیده بود؟

الهه آرانیان- صدای گرم و آشنایش که راوی «روایت فتح» بود، با دل و جانِ ایرانی‌ها پیوند خورده‌است. مجموعه مستندهای ارزشمند «روایت فتح»، میراث ماندگار شهید سید مرتضی آوینی است؛ کسی که ۲۰ فروردین ماه ۱۳۷۲ در فکه به فیض شهادت نائل آمد. شهید آوینی، مظهر عشق و ارادت به آرمان‌های بلند انقلاب اسلامی بود و به همین دلیل، روز شهادتش، روز هنر انقلاب اسلامی نام گرفت. حرکت و مسیر طی‌شده این مستندساز و نویسنده تا امروز بر آثار بسیاری از هنرمندان از جمله نویسندگان تأثیر گذاشته‌است و به‌راستی لقب «سید شهیدان اهل قلم» برازنده‌اوست. گذشته از آثار شهید آوینی که مظهر هنر متعهد و انقلابی هستند، شخصیت او، ویژه و منحصربه‌فرداست. در ادامه، گفت‌وگوهایی را درباره ویژگی‌های آثار شهید آوینی، شخصیت او و خصوصیات هنر انقلابی‌اش می‌خوانید.

■ آوینی از مسیر رفته‌اش می‌گوید

محسن دریالعل، مدیر مرکز فیلم و سریال سازمان هنری رسانه‌ای اوج و مدیرعامل سابق انتشارات روایت فتح، نیت اولیه را در خلق یک اثر هنری مهم می‌داند و درباره نیت و هدف اولیه شهید آوینی در آثارش می‌گوید: «وقتی که یک رویکرد یا موضوع و سوژه خیلی مهم باشد، نیت اولیه است که نتیجه اثر را مشخص می‌کند. از زاویه نگاه هنرمند در بررسی آثار هنری خیلی مهم است. به آثار شهید آوینی که نگاه می‌کنیم، می‌بینیم سوژه‌اش انسان‌ها و تغییر و تحول انسان‌هاست. در یکی از مستندهای روایت فتح، پیرزنی را می‌بینیم که با یک بسته پلاستیکی به سمت یک کامیون می‌آید. هر کارگردان دیگری بود شروع می‌کرد به تعلیق در ست کردن از این صحنه که این پیرزن کیست و چه کاره است و...؛ اما آوینی همان اول سر اصل مطلب می‌رود و می‌گوید این پیرزن بچه ندارد و کل دارایی‌اش همین بسته بادام است و آمده آن را به جبهه هدیه کند. آوینی ما را در تعلیق نگه نمی‌دارد و همان ابتدا ما را اُهل می‌دهد که این آدم چطور به چنین درکی رسیده‌است. کاری که آوینی در آثارش می‌کند، نمایش رسیدنِ درونی است، نه بیرونی. این زاویه نگاه ماست که یک اثر را انسانی یا غیرانسانی می‌کند. شهید آوینی خودش مسیری را طی کرد و به یک تحول درونی رسید و این تحول را در آثارش ساختار مند کرد. آوینی مسیر رفته‌اش را برای ما تعریف کرد و در آثارش به نمایش گذاشت».

■ ارائه تصویری متعالی از آرمان‌های رزمندگان

جواد شمقدری، نویسنده و کارگردان، شهید آوینی را مصداق بارز هنرمند متعهد و انقلابی معرفی می‌کند و می‌گوید: «یکی از اندیشه‌هایی که خیلی رایج شده، این است که برخی هنر را برای هنر می‌دانند، ولی وقتی از هنر متعهد و انقلابی نام می‌بریم، یعنی در کنار این که باید ارزش‌های هنری و خلاقانه داشته باشد، باید متعهدانه هم باشد. شهید آوینی مصداق شخصیتی است که این ویژگی را دارد. ایشان بعد از اوج گرفتن حرکت انقلاب اسلامی با آن همراه می‌شود و تمام وجود و سرمایه‌اش را وقف می‌کند که تجلی آن را در هشت سال دفاع مقدس می‌بینیم. دشمنان بسیاری سر راه انقلاب اسلامی سبز شدند و لازم بود که کسانی مانند شهید آوینی موفق شوند انقلاب و هنر انقلاب را در کنار رزمندگان و بسیجیان تبیین کنند. آوینی با مجموعه مستندهایش از دفاع مقدس که بعدها به نام «روایت فتح» معروف شد، توانست از انگیزه، اهداف و آرمان‌های بسیجیان و رزمندگانی که تا مرز شهادت می‌روند، یک تصویر متعالی و محتوای روشن به ما ارائه کند. در واقع هنر انقلاب، بیانگر حرکت و مسیر انقلاب اسلامی است که شهید آوینی در این مسیر موفق عمل می‌کند».

■ آقامرتضی عدالت‌خواه بود

رضا برجی، عکاس مستندهای ماندگار «روایت فتح» و دوست و همکار شهید آوینی درباره شخصیت او و این که اگر زنده بود، چه می‌کرد، به خراسان می‌گوید: «امثال شهید آوینی شخصیت‌هایی چندبعدی هستند. آوینی غرب را دیده بود؛ فلسفه خوانده بود و علاوه بر این، یک عرفان نظری و عملی داشت. می‌گفت از سال ۶۰ خواندن زیارت عاشورای شبانه‌ام قطع نشده‌است. یقین دارم اگر آوینی شهید نمی‌شد، به‌شدت از سوی همان کسانی که الان زیر علمش سینه می‌زنند، طرد می‌شد. آقامرتضی بر تکنیک سوار بود؛ سینما را می‌شناخت و از طرفی به‌معنای واقعی عارف بود. ما باید آقامرتضای واقعی را به جوانان نشان بدهیم. او به‌شدت عدالت‌خواه بود و اگر الان بود، اولین فریادش عدالت خواهی بود. یکی دیگر از مواردی که به نظرم اگر الان زنده بود، رویش وقت می‌گذاشت، فضای مجازی است. او در ۳۰ سال قبل، پیش‌بینی کرده بود که زمانی مرزها از بین می‌روند و همین اتفاق هم در روزگار ما افتاده‌است. من به‌عنوان شاگرد کوچک شهید آوینی، مطمئن هستم اگر بود با قدرت، مفهوم جنگ رسانه‌ای را توضیح می‌داد و تبیین می‌کرد که الان هم ما در حال جنگ هستیم؛ همان‌طور که آن موقع زندگی‌اش را گذاشت برای دفاع مقدس. مرتضی یک انقلابی واقعی بود؛ یک مسلمان و شیعه و بسیجی و فرهنگی؛ یک سرباز مخلص و تمام‌عیار برای امام خمینی(ره). ما هم باید سربازانی مخلص برای مقام معظم رهبری باشیم. امثال شهید آوینی روی مین رفتند تا راه برای دیگران باز شود».

■ روایتگر درد و نیاز درونیِ انسان‌ها

مسعود زارعیان، مستندساز جوان کشورمان که آثارش از جمله مستندهای «علی ممد»، «مرهم» و «ایمان» به بخش جایزه شهید آوینی جشنواره سینما حقیقت راه یافته و مقام کسب کرده‌است، درباره تأثیر نگاه شهید آوینی بر فیلم‌سازی‌اش می‌گوید: «شهید آوینی در نوع نگاه به زندگی، فیلم‌سازی و نوشتن، جریان‌ساز و اثرگذار بوده‌است. آوینی روایتگر یک نیاز و درد درونی متناسب با روح و شخصیت خداجوی انسان‌ها بود و این درد، درد نیاز به معنویت، پاکی و تقدس است. او این درد را همیشه دنبال می‌کرده و انگار این نیاز را در پیشگاه دوربین هم می‌دیده‌است. به گفته شهید آوینی، فیلم‌سازی می‌تواند به سینمای اشراقی دست پیدا کند که نفس خود را تزکیه کرده باشد. در این صورت، اتفاقات خدامحور جلوی دوربینش می‌افتد. من در آثارم دنبال این درد و نیاز بوده‌ام. گاهی این درد در محرومان سیستان و بلوچستان بوده؛ گاهی درد بچه‌های ای‌بی(کودکان پروانه‌ای) بوده که حتی از یک پانسمان هم محروم هستند و گاهی درد طلبه‌ای که می‌خواهد برای تبلیغ دین به سمیناری برود و حمایت نمی‌شود یا جانبازی که برای مسائل معیشتی می‌افتد دنبال پرونده جانبازی‌اش. شهید آوینی در تئوری و عمل، روی نگاه نویسندگی و فیلم‌سازی‌ام تأثیر گذاشته‌است».

رضا برجی

جواد شمقدری

محسن دریالعل

مسعود زارعیان

نگاهی به زندگی، زمانه و آثار سید شهیدان اهل قلم

راه طی‌شده آقامرتضی از «خان گَزیده‌ها» تا «روایت فتح»

جواد نوائیان رودسری- وقتی از هنر متعهد صحبت می‌کنیم، منظورمان هنری است که بتواند دِین خود را به جامعه ادا کند، در تنگناها، سختی‌ها، حتی در شادی‌ها و سرخوشی‌ها، کنار مردم باشد؛ هنری که در فضای غبارآلود و زیر ابر خمارآلودگی روزگار نگذراند و برایش، رنج و غم‌های جامعه، علی‌السویه نباشد، خمودگی را بزداید و بر کرسی بیدارگری تکیه زند و از تحولاتی که جامعه را زیروزبر می‌کند، تأثیر پذیرد. شاهکار شهید سید مرتضی آوینی، به کارگیری هنر به‌مثابه زیوری برای انسان متعهد بود. در روزگاری که قلم نویسندگان، یا به خدمت تفکرات شرقی در می‌آمد یا با الفاظ عجیب و غریب و احساسات کاذب نیهیلیستی درهم‌می‌آمیخت و مبدل می‌شد به «هنر برای هنر» و می‌خواست از عالی‌ترین جلوه روح انسانی، بی‌غمی و بی‌تفاوتی را به بدنه جامعه هیجان‌زده نَشْت دهد، آقامرتضی پرچمدار شد و معنای تعهدی را که انقلاب اسلامی برای دوست‌دارانش تصویر می‌کرد، با مفهوم هنری که او به خوبی می‌شناخت، درآمیخت. فردا، سالروز شهادت اوست؛ شهادت مردی که معتقد بود «هنر آن است که بمیری، پیش از آن که بمیرانندت و مبدأ و منشأ حیات آنان اند که این گونه مرده‌اند.»

■ روزهای حرکت در مسیر شدن

آقامرتضی بچه شهرری بود. روز ۲۱ شهریور سال ۱۳۲۶ در این شهر به دنیا آمد؛ اما خب، وضعیت اشتغال پدرش طوری بود که دوران ابتدایی و دبیرستان را در زنجان، کرمان و تهران گذراند. از همان سنین کودکی اهل هنر بود؛ نه فقط هنرهای تجسمی؛ هم نقاشی می‌کشید و هم شعر می‌گفت و از همه این‌ها مهم‌تر، در ریاضی و فیزیک حرف زیادی برای گفتن داشت. وقتی دبیرستان را به پایان برد و وارد دانشگاه هنرهای زیبای دانشگاه تهران شد تا در رشته معماری درس بخواند، آموخته‌هایش را به درس و دانشگاه محدود نکرد. اهل مطالعه بود و در همین دوره به مطالعه فلسفه و به ویژه فلسفه هنر رو آورد. آقامرتضی در فضای بلبشوی فرهنگی دانشگاه‌های دهه ۴۰ و ۵۰، وسط آن همه فکر مختلف و دیدگاه‌های درهم و برهم، به‌دنبال حقیقتی می‌گشت که بتواند روح جست‌وجوگر او را آرام کند. در این دوره از زندگی شهید آوینی اتفاقاتی همچون سبک زندگی او و حتی لباس پوشیدن و مراوداتش با چهره‌هایی وجود دارد که اخیراً در مستندی با نام «آقامرتضی» از شبکه سوم سیما پخش شد و حاشیه‌هایی نیز داشت؛ اما آن‌چه مهم به نظر می‌رسد این است که به راستی شهید آوینی در این برهه و خان از زندگی‌اش نماند و از آن عبور کرد و به سوی کمال رفت؛ خودش در جایی می‌گوید: «تصور نکنید که من با زندگی به سبک و سیاق متظاهران به روشنفکری ناآشنا هستم. خیر؛ من از یک «راه طی‌شده» با شما حرف می‌زنم. من هم سال‌های سال در یکی از دانشکده‌های هنری درس خوانده‌ام. به شب‌های شعر و گالری‌های نقاشی رفته‌ام. موسیقی کلاسیک گوش داده‌ام، ساعت‌ها از وقتم را به مباحثات بیهوده درباره چیزهایی که نمی‌دانستم، گذرانده‌ام... کتاب «انسان موجود تک‌ساحتی» هربرت مارکوزه را- بی‌آن که آن زمان خوانده باشم‌اش- طوری دست گرفته‌ام که دیگران جلد آن را ببینند و پیش خودشان بگویند: عجب! فلانی چه کتاب‌هایی می‌خواند، معلوم است که خیلی می‌فهمد، اما بعد خوشبختانه زندگی مرا به راهی کشانده‌است که ناچار شده‌ام رودربایستی را نخست با خودم و سپس با دیگران کنار بگذارم و عمیقاً بپذیرم که «تظاهر به دانایی» هرگز جایگزین «دانایی» نمی‌شود و حتی از این بالاتر، دانایی نیز با تحصیل فلسفه حاصل نمی‌آید.»

■ آن معجزه بزرگ

انقلاب یک تکانه بزرگ برای آقامرتضی بود و امام(ره) یک مرشد الهی. آشنایی شهید آوینی با امام خمینی(ره)، باعث همان تغییری شد که او در پی آن بود؛ آن چه در کتاب‌های فلسفی و بحث‌های صغیر و کبیر به دنبالش می‌گشت، در کلام ساده، اما سنگین امام(ره) پیدا می‌شد و همین تغییر، سید مرتضی آوینی را ساخت، هم او که بالاخره، سید شهیدان اهل قلم شد. راه طی‌شده او، سرانجام به آن جا رسید که معماری را کنار بگذارد و برود تا هنر را در کنار تعهد، در خدمت به خلق خدا و در کسوت جهادسازندگی تجربه کند. اما آقامرتضی خیلی زود فهمید که این قافله، تخصصی را کم دارد؛ هنرمندی که پای کار بیاید، تصویر بردارد و بنویسد و بگوید آن چه را که باید. این شد که دوربین به دست، دوره افتاد در اطراف ایران. هر چه می‌دید و می‌دانست که باید ببینند، مستند می‌کرد. اولین کارهای جهادی آقامرتضی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و پیش از آغاز جنگ تحمیلی، مانند «شش روز در ترکمن صحرا»، «سیل خوزستان» و از همه مهم‌تر و عمیق‌تر، «خان گزیده‌ها» که در سال‌های ۵۸ و ۵۹ آن‌ها را ساخت، با همین رویکرد و محتوا شکل گرفت؛ «خان گزیده» روایتی تلخ از ستمی بود که در دوران رژیم پهلوی بر عشایر و روستاییان محروم فارس می‌گذشت؛ مظلومانی که مال و جان و حتی ناموسشان از تعدی و تجاوز خان‌های وابسته به دربار روزور گو در امان نبود. آقامرتضی تازه فهمیده بود که آن چه به دست دارد، دوربین نیست، اسلحه است؛ اسلحه‌ای که می‌تواند دود مان ظالمی را بر باد دهد و فریاد مظلومیت ستمدیدگان را زیر طاق این گنبد کبود، منعکس کند. این تجربه‌ها خیلی ذی‌قیمت بودند؛ هر چند آن اوایل و زمانی که سکان به دست بعضی تفکرات خاص بود، خیلی ارج نمی‌دیدند و در صدر نمی‌نشستند.

■ تولد روایت فتح

با آغاز جنگ، آقامرتضی راهی جبهه شد؛ گروه جهاد که او با آن کار می‌کرد، نخستین گروه فیلم‌برداری بود که به خرمشهر رسید، اما شهر سقوط کرد و آن‌ها هم، سر از آبادان درآوردند. آن روزها، هنوز مجموعه‌ای به نام روایت فتح شکل نگرفته بود. اوو دوستانش یک مجموعه مستند ۱۱ قسمتی با نام «حقیقت» ساختند که در پی کشف واقعیت سقوط خرمشهر بود؛ موضوعی که البته، برخی‌ها را هم ناراحت کرد. اگر بخواهیم دقیق‌تر بررسی کنیم، گروه روایت فتح و مجموعه‌های مستند آن که با صدای تأثیرگذار شهید آوینی پخش می‌شد، با عملیات والفجر ۸ و آن پیروزی بزرگ در سال ۱۳۶۴ آغاز شد. مجموعه دوم، کربلای یک را پوشش می‌داد و در سال ۱۳۶۵ شکل گرفت. مجموعه سوم مربوط به کربلای پنج، مجموعه چهارم مربوط به وقایع کشور و دفاع مقدس در سال ۱۳۶۶ و مجموعه پنجم که تکمیل و ساخت آن بسیار طولانی شد، اتفاقات مهم جنگ، وقایع فرهنگی و سیاسی و از همه مهم‌تر، عملیات مرصاد را پوشش می‌داد. روایت فتح دروازه ورود مستندسازی به عرصه هنر متعهد بود؛ آقامرتضی با این کار، تاریخ غیرت و دفاع یک ملت را ثبت و ضبط کرد؛ ارزش‌هایی که ممکن بود خیلی زود از یاد بروند. جنگ تمام شد، اما روایت فتح هنوز ادامه داشت؛ هنوز هم آقامرتضی، مشتاقانه در میان صفحات خاطرات رزمندگان، به دنبال رازها و اسرار مانایی می‌گشت که آیندگان برای ادامه راه، نیازمندش بودند. در آن سال‌ها، اورنج محنت رحلت مقتدایش را تحمل کرد. آقامرتضی روز ۲۰ فروردین سال ۱۳۷۲، وقتی که برای تهیه بخش‌هایی از مستند روایت فتح به فکه رفته بود، بر اثر انفجار مین به شهادت رسید؛ انتهای راه طی‌شده او، شهادت بود.

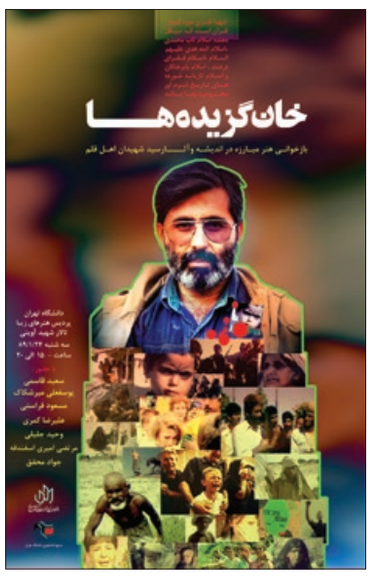

حسن روح‌الامین چهره سال هنر انقلاب شد

مراسم افتتاح برنامه‌های هفته هنر انقلاب اسلامی، دیروز و با تجدید بیعت با آرمان‌های امام خمینی(ره) و شهدا و معرفی چهره هنر انقلاب اسلامی برگزار شد.

به گزارش مهر، در این مراسم حسن روح‌الامین، به عنوان چهره سال هنر انقلاب ۱۳۹۸، از میان پنج نامزد نهایی برگزیده و معرفی شد. سال گذشته به دلیل همه‌گیری کرونا، مراسم پایانی و معرفی چهره سال برگزار نشده بود. حسن روح‌الامین پس از دریافت لوح تقدیر «هفته هنر انقلاب» گفت: ما هنوز هنرمندی در تراز انقلاب اسلامی نداریم، ما سرباز در تراز انقلاب اسلامی داشتیم و داریم مثل شهید حاج قاسم سلیمانی. به نظر من هنرمند انقلابی، هنرمندی است که چه از لحاظ کیفی و چه از لحاظ شناخت جامعه و دور ریختن اضافات ذهنی، هنرش را ارائه کند. ۲۳ فروردین ماه، پس از بررسی نامزدهای نهایی چهره سال هنر انقلاب، برای سال ۱۳۹۹، شامل علی محمد مؤدب، وحید یامین‌پور، محمدرضا دوست‌محمدی، افشین علا و جلیل سامان، چهره سال هنر انقلاب برای سال ۱۳۹۹ انتخاب و معرفی خواهد شد. این برنامه به صورت برخط برگزار می‌شود.

مرثیه‌هایی برای شهید آوینی

تو کیستی که برایت علی غریبی خواند؟
تو کیستی که فقط از تو دل فریبی ماند؟
نمی‌توان که تو را با شهید تخمین زد
درست دستِ قضا بود، قرعه بر مین زد
دعای صحت و حرز سلامتی مینی است
که زیرِ پای چپِ مرتضای آوینی است

رضا امیرخانی

****

پاس ارزش‌های ناب انقلاب
در هنر، در شعر، در هر باز تاب
«مرتضی» می‌خواهد یاران او
در طریق فتح، عمّاران او
«مرتضی» ای سیّد اهل قلم
می‌شود آیا که برداری علم؟
باز گردی و علمداری کنی؟
عاشقان خویش را یاری کنی؟

عباس خوش‌عمل

(آگهی مزایده)

اداره تصفیه امور ورشکستگی مشهد بقائم مقامی از ورشکسته آقای حسین عراقی در نظر دارد دو دستگاه چرخ خیاطی متعلق به نامبرده را که توسط کارشناس رسمی دادگستری به شرح ذیل ارزیابی شده است با شرایط مندرج در انتهای آگهی از طریق مزایده در روز چهارشنبه ۱۴۰۰/۲/۱ ساعت ۱۰ صبح بفروش برساند: - یک دستگاه چرخ خیاطی راسته دوزی صنعتی مارک زوجی ZOJE مدل ZJ-8700 با الکتروموتور کلاجدار مدل DOL13H تکفاز ۲۵۰ وات و بهمراه میز و سایر متعلقات بمبلغ ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (بیست میلیون ریال) - یک دستگاه چرخ سردوزی چهار نخ سوپر جت مارک زوجی ZOJE مدل ZJ737A-504M2-04 با موتور JK-510A- 110303560 با درایو موتور و بهمراه میز و سایر متعلقات بمبلغ ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (سی میلیون ریال) ارزش کل دو دستگاه مبلغ ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (پنجاه میلیون ریال) می باشد. شرایط مزایده به شرح ذیل است:
۱- فروش نقدی است ۲- پیشنهاددهندگان باید قبلا ۱۰٪ بهای ارزیابی را بعنوان سپرده نقدی شرکت در مزایده بحساب ۰۱۰۸۲۲۵۲۲۶۰۰۲ ورشکستگان اداره تصفیه مشهد نزد بانک ملی مرکزی مشهد واریز نمایند و فیش واریزی را ضمیمه پیشنهاد خود نمایند. ۳- پیشنهادات باید در پاکت لاک و مهر شده و با ذکر جمله (مربوط به مزایده پرونده آقای حسین عراقی) مشخصات کامل و محل اقامت پیشنهاددهنده در روی پاکت تا ساعت ۹ صبح اداری روز چهارشنبه ۱۴۰۰/۲/۱ به دفتر اداره تصفیه امور ورشکستگی مشهد واقع در میدان ده دی (سوم اسفند) خیابان فرخی روبروی چاپخانه گوتمبرگ تسلیم شود. ٤- اداره تصفیه دررد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است و به پیشنهادات مبهم، مشروط فاقد سپرده و برخلاف شرایط این آگهی ترتیب اثر داده نخواهد شد. ۵- پیشنهادات راس ساعت ۱۰ صبح همان روز باز و قرائت خواهد شد. حضور پیشنهاددهندگان در جلسه مزایده بلامانع است و عندالاقتضا در همان جلسه مزایده حضوری بعمل خواهد آمد و برنده کسی است که بالاترین قیمت را پیشنهاد نماید. ٦- برنده مزایده باید پس از جلسه مزایده بقیه ثمن معامله را در وجه اداره تصفیه مشهد پرداخت نماید. چنانچه پرداخت بها در موعد مقرر انجام نگیرد یا اینکه برنده مزایده حاضر به اجرای تعهد خود نگردد، وجه سپرده شرکت در مزایده به نفع ورشکسته ضبط خواهد شد. طالبین برای کسب اطلاعات بیشتر و یا رفع هرگونه ابهام می توانند همه روزه بجز ایام تعطیل در ساعات اداری با تلفن های ۳۸۵٤٤۲۳۳ و ۳۸۵٤۵۸۱۳ تماس حاصل و یا به دفتر اداره تصفیه واقع در میدان ده دی- خیابان فرخی روبروی چاپخانه گوتمبرگ مراجعه نمایند. ضمنا محل نگهداری اقلام فوق اداره تصفیه امور ورشکستگی مشهد می باشد.

احمد علی طاهرزاده
رئیس اداره تصفیه امور ورشکستگی مشهد و مستشار دادگاه تجدید نظر استان خراسان رضوی

۱۴۰۰۰۱۷۸۷